

Glazbena zrnca iz Bosne-Fra Augustin Miletić, biskup

Zdenka Miletić

Zađe li se u duge priče s nekim starosjediocem mjesta Fojnice, sazna se mnogo iz njihove bogate prošlosti. Razgovor me ovaj put dovede na »Biskupovu stijenu«. Zanimala sam se zašto je tako nazvana. Prilično oskudni podaci nisu me zadovoljili. Jednom prilikom prošetala sam s prof. fra Paškom Vešara strmom stazom kroz svježe zelenilo obronka Vranice planine. Berući sočne plodove borovnica, stigismo na spomenuto mjesto. Čovjek se ne može oteti divljinu ljepoti panorame. Jednom »Zdravo Marijo« pozdravili smo Gospu, a potom je uslijedio razgovor koji iznosim dopunjen nekim podacima iz knjige *Samostan u Fojnici*, izdane 1913. od fra M. V. Batinića.

Ova stijena dobila je ime po biskupu fra Augustinu Miletiću, rođenom u Fojnici 1763. godine. Kao dječak pokazao je veliku darovitost. Nakon završene samostanske (osnovne) škole, stupa u franjevački red. Završivši gimnaziju, odlazi u Italiju gdje studira filozofske i bogoslovne nauke. Po završetku nauka postade učiteljem u Padovi. Na molbu Bosanaca da im se da pomoć za ostarjelog biskupa fra Grgu Ilića, bi svečano posvećen za biskupa u Padovi od pape Pia VII, 1803. godine.

Došavši u Bosnu još dosta mlad (34 godine života), svojim radom učvršćuje vjernike u kršćanskom životu. Kod njega vidimo posebno štovanje presvetog oltarskog Otajstva, jer uvodi u mlade nedjelje blagoslov s Presvetim. Tada su obavezno molili propisanu molitvu: Skrušenim srcem ...

Materijalno je potpomagao samostane i sirotinju. Obnovio je u Fojnici među stanovništvom zlatarsku umjetnost, omogućivši im izobrazbu zlatarskih zanata u Dubrovniku. Ta radinost je trajala do drugog svjetskog rata, kada je ugasla. Inače prvi procvat te umjetnosti u Fojnici bio je u 14. i 15. vijeku, što svjedoče brojni zlatarski eksponati u muzeju franjevačkog samostana u Fojnici.

U slobodno vrijeme čitao je i pisao. Spomenut ću njegova djela: *Početak slovnstva i nauka karstjanskoga* (Split 1815.), zatim *Istomačenje nauka karstjanskoga* (Rim 1828), te *Naredbe i uprave biskupa namistnika apoštolski* (Split 1817. i Rim 1828.). *Početak slovnstva i nauka karstjanskoga* prva je knjiga narodnog prosvjećivanja u Bosni. Po svojoj dobi i karakteru ulazi u okvir onog velikog zamaha, koji je u početku 19. vijeka zahvatio cijelu Evropu s ciljem, da prosvjeta uopće, a ne samo vjerska, ne bude privilegij odabranih, nego da postane općenarodna.

Kao osobiti štovatelj Muke Isusove, sastavio je i uglazbio pjesmu *Na planinu Kalvarije*. Ta pjesma je do danas sačuvana u narodu Fojnice. Pjevaju je uz korizmu na petak uoči Cvjetne nedjelje kod Križnog puta. Biskup fra Augustin Miletić umro je u Vidošima kod Livna za vrijeme krizme i pokopan 1831. godine. Kasnije je prenesen u Livno.

Pjesma nije štampana. Tekst i napjev sam zapisala slušajući od Cvijete Tomičić, rođene Vuković,

stare 56 godina u Fojnici. Pjesmu sam još slušala od o. fra Eduarda Kulijera. Zapisala sam je 26. srpnja 1978. godine.

Na planinu Kalvarije

Pjevači:

1. *Na planinu Kalvarije
Gdje bi propet Sin
Marije
Suze roneć stupimo!*

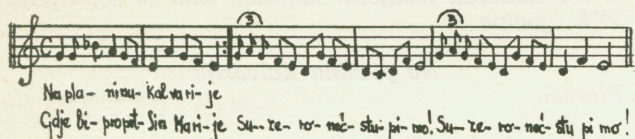
Puk:

*Ucviljena Božja Mati
Čini gorko proplakati
Srca naša ledena.*

2. *S Majkom našom združimo se
U srcima skrušimo se
Muke sina gledajuć.*
3. *Blizu križa Gospa staše
Puna tuge uzdisaše
Na njem Sina gledajuć.*
4. *Pored grijeha puka svoga
Vidi Sinka predragoga
Strašnim mukam podložna.*
5. *Ah, tko ne bi proplakao
Kad bi Majku tu zgledao
U tolikoj žalosti.*
6. *Sva stvorenja gorko cvile
Videć muke prenemile
Boga na križ propeta.*
7. *Kamenje se raspadaše
Zemlja kruto tresijaše
Kad Bog za nas umire.*
8. *Plače Ivan s Magdalenom
I s Marijom Kleofinom
Meštra svoga predragog.*
9. *Ah, neharni o grješniče,
Ista narav na te više
Jer smrt Bogu zadade.*
10. *Na pokornost nek se gane
Srce tvoje i prestane
Isukrsta propinjat.*
11. *Rane svete Isusove
Muke gorke sve njegove
Nek ti srce prostrijele.*

12. *Mučenika svih kraljice
I grješnika odvjetnice
Majko, Djevo, smiluj se!*
13. *Križ noseći napređujmo
A Isusa nasljedujmo
Ustrpljivo do smrti.*
14. *Križ i rane ponesimo
A Isusa nasljedujmo
Ustrpljivo do smrti.*
15. *Ah, neharni o griješniče
Ista narav na te više
Jer smrt Bogu zadade.*

Popijevku pjevaju tri do četiri dobra pjevača, a kao pripjev iza svake strofe slijedi: Ucviljena . . ., koji pjeva puk.

Pjesma je ispjevana u tercinama; prva dva stiha su osmerci, a treći sedmerac. Tematikom je popijevka svojstvena duhu sv. Franje Asiškog i njegovom redu.* Ona je našla duboko razumijevanje kod vjernika u Bosni, jer su i oni sami trpjeli za svoju vjeru i tako učestvovali u mukama Isusovim.

Iako glazbena ostavština biskupa fra Augustina Miletića nije opsegom velika, ipak je vrijedna spomena. Pored mnogih godina koje su prošle (preko 170 god.) od vremena kada je nastala, treba istaknuti da je ona još živa u narodu. S njom je isto tako živa i uspomena na svet život njezinog autora.

* I po obliku i po sadržaju (usp. strofe 3, 4. i 5) pjesma je nadahnuta latinskom sekvencijom »Stabat mater«.

ODREDBA ZAGREBAČKOG NADBISKUPA MSGRA FRANJE KUHARIĆA

ČASOPIS CRKVENE GLAZBE »SV. CECILIJA«

Institut za crkvenu glazbu obratio se je svojim dopisom na gospodina Nadbiskupa u vezi časopisa za duhovnu glazbu »Sv. Cecilija«. O tom predmetu raspravljano je na konzistorijalnoj sjednici.

»Sv. Cecilija« najstariji je naš glazbeni časopis za duhovnu glazbu. Prva mu je i najvažnija svrha da tumači propise II. Vatikanskog Koncila, pojedinih Papa i Kongregacija o crkvenoj glazbi. Donosi rasprave, članke o glazbenoj baštini našeg naroda; prati sadašnja glazbena zbivanja na župama; odgovara na pitanja čitatelja; obilježava obljetnice poznatih glazbenika. U glazbenom prilogu donosi skladbe potrebne današnjoj liturgiji. Jedan dio prostora časopis ustupa za svjetovnu glazbu, kako se je to i do sada prakticiralo.

Časopis »Sv. Cecilija« izlazi preko 100 godina (s prekidima) i sada je jedini časopis za duhovnu glazbu kod nas.

Na temelju iznesenog zaključeno je da će biti veoma korisno i potrebno da ovaj časopis dospije u ruke svakog našeg pastoralnog svećenika i nađe se u svakoj župnoj biblioteci.

Zbog toga po odredbi gospodina Nadbiskupa pozivaju se svi župni uredi da na račun crkvene blagajne naruče časopis »Sv. Cecilija« za župnu biblioteku.

Godišnja pretplata ovog časopisa iznosi: 180.— dinara. Izlazi 4 puta godišnje. Izdaje: Hrvatsko Književno Društvo Sv. Ćirila i Metoda, Trg kralja Tomislava 21, Zagreb.

Naručuje se kod HKD sv. Ćirila i Metoda, Zagreb.

Nadbiskupska kancelarija
(Službeni vjesnik nadbiskupije zagrebačke br. 8—1979.)